INFORMACJA DO WNIOSKU
O ŚWIADCZENIE UZUPEŁNIAJĄCE DLA OSÓB NIEZDOLNYCH DO SAMODZIELNEJ EGZYSTENCJI

Informacje ogólne

1. Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji przyznawane jest na podstawie ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, zwanej dalej ustawą.
2. Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, zwane dalej świadczeniem uzupełniającym, przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji, zwanym dalej osobami uprawnionymi.
3. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej lub posiadają prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub są cudzoziemcami legalnie przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. po zmarłym rodzicu przyznanej dzieciom, które stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie do ukończenia 16 lat lub do ukończenia nauki w szkole, nie później jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia), zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza dopuszczalnej kwoty granicznej (kwota ta ulega zmianie corocznie od 1 marca i jest ogłaszana komunikatem Prezesa ZUS w Monitorze Polskim).

5. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym w wysokości nie wyższej niż 500 zł miesięcznie, przy czym łączna kwota świadczenia uzupełniającego i świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych - bez uwzględniania renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych - nie może przekroczyć kwoty granicznej, o której mowa w pkt 4.
6. Świadczenie uzupełniające nie przysługuje osobie uprawnionej, która jest tymczasowo aresztowana lub odbywa karę pozbawienia wolności, z wyjątkiem osoby uprawnionej, która odbywa karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.
7. Ustalenie prawa do świadczenia uzupełniającego następuje na wniosek osoby uprawnionej składany odpowiednio do organu rentowego wypłacającego emeryturę lub rentę (KRUS, ZUS, inne).
8. Kwota świadczenia uzupełniającego jest zwolniona od podatku dochodowego od osób fizycznych i nie stanowi podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne.
9. W przypadku osób pobierających emeryturę lub rentę z KRUS wniosek wraz ze stosownymi dokumentami należy złożyć w jednostce organizacyjnej KRUS wypłacającej świadczenie emerytalno-rentowe (oddział regionalny lub placówka terenowa KRUS).

Wyjątek - osoby, które pobierają emeryturę z KRUS oraz z ZUS - wniosek o świadczenie uzupełniające winny złożyć w ZUS.

10. Przyznanie prawa do świadczenia uzupełniającego, odmowa prawa do świadczenia uzupełniającego, zmiana wysokości świadczenia uzupełniającego oraz stwierdzenie ustania prawa do świadczenia uzupełniającego następuje w drodze decyzji.
11. W razie zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, decyzje w sprawie świadczenia uzupełniającego wydaje i świadczenie to wypłaca ten organ, który wypłaca dodatek pielęgnacyjny.
12. Ustalenie prawa do świadczenia uzupełniającego następuje w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.
13. W razie przyznania, ustania lub ponownego obliczenia wysokości świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych, świadczenie uzupełniające podlega ponownemu obliczeniu, w taki sposób, aby łączna kwota emerytury/renty wraz ze świadczeniem uzupełniającym, nie przekroczyła kwoty granicznej, o której mowa w pkt. 4 (z uwzględnieniem wyłączeń, o których mowa w pkt 4 i 5).

14. Prawo do świadczenia uzupełniającego ustaje, jeżeli:
    - utraciło ważność orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji stanowiące podstawę przyznania prawa do świadczenia uzupełniającego;
    - osoba jest uprawniona do świadczenia/świadczeń, o których mowa w ustawie w wysokości przekraczającej kwotę ogłoszoną w formie komunikatu przez Prezesa ZUS;
    - osoba nie zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
    - osoba jest tymczasowo aresztowana lub odbywa karę pozbawienia wolności (nie dotyczy osób odbywających karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego).
15. W sprawach nieuregulowanych w ustawie, dotyczących postępowania w sprawie świadczenia uzupełniającego, wypłaty tego świadczenia oraz wydawania orzeczeń lekarskich, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyjątkiem art. 136 tej ustawy, ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, z wyjątkiem art. 47 tej ustawy, ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, z wyjątkiem art. 46 tej ustawy.
16. Osoba, której przyznano prawo do świadczenia uzupełniającego jest obowiązana poinformować KRUS o wszelkich zmianach mających wpływ na prawo do świadczenia uzupełniającego oraz jego wysokość, a w szczególności o:
    - nabyciu prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych (o charakterze innym niż jednorazowe) oraz ich wysokości,
    - nabyciu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych przyznanych przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych,
    - ustaniu prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych oraz przyznanych przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych,
    - niezamieszkiwaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
    - tymczasowym aresztowaniu lub odbywaniu kary pozbawienia wolności.
17. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenie uzupełniające, jest obowiązana do jego zwrotu łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego.

    Za nienależnie pobrane świadczenie uzupełniające uważa się świadczenie:
    - wypłacone mimo ustania okoliczności będących podstawą do jego przyznania, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do jego pobierania;

- wypłacone mimo zmiany okoliczności będących podstawą do ustalenia jego wysokości, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o okolicznościach mających wpływ na zmianę wysokości świadczenia;
- przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenie;
- przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność, albo przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania, i osobie odmówiono prawa do świadczenia;
- wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie, z przyczyn niezależnych od organu rentowego.

18. Jeżeli ustaną okoliczności będące podstawą przyznania świadczenia uzupełniającego, prawo do świadczenia uzupełniającego ustaje od miesiąca, w którym nastąpiło zdarzenie będące podstawą utraty prawa do świadczenia uzupełniającego. Prezes KRUS stwierdza decyzją ustanie prawa do świadczenia uzupełniającego i wstrzymuje jego wypłatę.

Środki dowodowe

Do wniosku należy dołączyć (o ile nie znajdują się w posiadaniu KRUS) dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia uzupełniającego, a w szczególności:

- dokument stwierdzający imię i nazwisko, datę urodzenia i numer ewidencyjny PESEL wnioskodawcy;
- orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub
- orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji lub
- orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub
- orzeczenie o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji;
- dokument potwierdzający prawo do emerytury/renty, innej niż wypłacanej przez KRUS (w tym zagranicznej) oraz wysokość tego świadczenia.

Wycofanie wniosku

Osobie zainteresowanej przysługuje prawo wycofania wniosku. Wycofanie wniosku jest skuteczne, jeżeli nastąpiło na piśmie lub zostało zgłoszone ustnie do protokołu nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji (tj. w terminie jednego miesiąca od dnia doręczenia decyzji). W razie wycofania wniosku, postępowanie w sprawie podlega umorzeniu.

Więcej informacji dotyczących świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (w tym katalog świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych uwzględnianych przy ustalaniu prawa i wysokości tego świadczenia oraz wysokości kwoty granicznej, o której mowa w pkt 4, 5 i 13 Informacji) można uzyskać w każdej jednostce organizacyjnej KRUS lub na stronie internetowej Kasy: https://www.gov.pl/web/krus